

діяльності. Надаючи оперативним підрозділам для виконання завдань оперативно-розшукової діяльності певні права, законодавець зазначає, що їх можна використовувати тільки за наявності підстав, передбачених в ст. 6 Закону «Про оперативно-розшукову діяльність».

Проте, на мою думку, російське законодавство більш точно підійшло до даної проблематики. У законі Російської Федерації окремою главою законодавець виділив оперативно-розшукові заходи, що дає змогу глибше і повніше зрозуміти їх сутність, порядок і умови застосування. Натомість Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» визначає оперативно-розшукові заходи як права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, чим у свою чергу обмежує змогу орієнтуватися в них.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА, ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Курсант 408 навчальної групи **Кедрова Д.В.**

Науковий керівник: начальник кафедри економічної безпеки, к.ю.н., доцент **Герасименко Л.В.**

Національна безпека будь-якої держави – це системна категорія права, політичної економії та політології, тісно пов'язана з категоріями територіальної єдності й недоторканності, агресії та примусу, економічної незалежності та економічного суверенітету тощо.

Основні засади державної політики, спрямованої на захист національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз визначені Законом України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 р. Цим законом на законодавчому рівні дано поняття «національна безпека», під яким розуміється захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток

суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та позиційних загроз національним інтересам.

До загроз національній безпеці віднесені наявні та потенційно можливі явища і чинники, що створюють небезпеку життєво важливим національним інтересам України. Національна безпека, як системоутворюючий чинник життєдіяльності суспільства, активно впливає на стан політичної, економічної, інформаційної, духовної та інших складових національної безпеки України. Рівень забезпечення національної безпеки України суттєво впливає на діяльність державних й недержавних інституцій, а також на процеси демократизації суспільства.

На сучасному етапі розвитку нашої країни, чинним законодавством України визначені основні реальні та потенційні загрози національній безпеці України. Зокрема, одне з чільних місць в системі національної безпеки належить чіткому, якісному та системному забезпеченню економічної безпеки.

Донедавна проблеми економічної безпеки були предметом розгляду в основному західних фахівців. Українські дослідники звернулися до них порівняно недавно. Категорія економічної безпеки є новою для української економіки. Економічна безпека – синтетична категорія економічної теорії і політології і одночасно універсальна категорія, дія якої виявляється на всіх рівнях – від національної економіки до окремо взятого підприємства. Практично всі дослідники погоджуються з думкою, що основними загрозами економічній безпеці необхідно вважати економічні та політичні чинники. Що ж стосується інших чинників, які так чи інакше загрожують функціонуванню економічної системи, екологічні, гуманітарні, культурні, кримінальні, то їх також не можна ігнорувати. Але вважаючи їх загрозами економічній безпеці, ми лише безмежно розширимо список загроз. Відповідно до класифікації загроз, з метою уникнути зазначеної проблеми, будемо класифікувати їх за джерелом. У даному випадку загрози економічній безпеці поділяються на загрози економічного і політичного походження,

оскільки джерелом більшості екологічних, кримінальних та інших загроз є недосконалість економічних і політичних інститутів або економіко-політичних процесів.

Для економічної безпеки значення мають не самі показники, а їхні граничні значення – граничні величини, недотримання значень яких перешкоджає нормальному перебігу розвитку різних елементів відтворення, приводить до формування негативних, руйнівних тенденцій в галузі економічної безпеки. Як приклад (стосовно внутрішніх загроз) можна назвати рівень безробіття, розрив у прибутках між найбільш і найменш забезпеченими групами населення, темпи інфляції. Наближення до їх гранично припустимої величини свідчить про наростання загроз соціально – економічної стабільності суспільства, а перевищення граничних значень – про вступ суспільства в зону нестабільності і соціальних конфліктів, тобто про реальний підрив економічної безпеки. З погляду зовнішніх загроз як індикатори можуть виступати гранично припустимий рівень державного боргу, втрата позицій на світовому ринку, залежність національної економіки та її найважливіших секторів (включаючи оборонну промисловість) від імпорту закордонної техніки, комплектуючих виробів чи сировини.

Важливо підкреслити, що найвищий ступінь безпеки досягається за умов, що весь комплекс показників перебуває в межах припустимих кордонів своїх граничних значень, а граничні значення одного показника досягаються без шкоди іншим. Наприклад, зниження темпу інфляції до граничного рівня не повинно викликати підвищення рівня безробіття понад припустиму межу, чи зниження дефіциту бюджету до граничного значення – до повного заморожування капіталовкладень і падінню виробництва.

Сьогодні проблема економічної безпеки привертає увагу не лише представників вітчизняної науки, але і владних структур, політичних партій, науковців, широкого кола громадськості, але актуальність даної проблеми підвищилася

саме з моменту економічних перетворень, становлення української економіки.

Таким чином, на сьогодні в Україні з'явилися дестабілізуючі фактори, аналіз яких дозволить виділити принципові проблеми, що стосуються економічної безпеки України, як складової частини забезпечення національної безпеки держави. Вирішення цих проблем вимагає певних дій на законодавчому рівні і використання правоохоронними органами всього арсеналу повноважень, наданих їм законодавством. Проведений спеціалістами аналіз негативного впливу дестабілізуючих факторів на стан економічної безпеки України дозволяє зробити висновок, що основними проблемами є : криміналізація українського суспільства, ріст протиправної діяльності суб'єктів підприємництва, включаючи масові ухилення від сплати податків, «тінізація» економіки і низька ефективність боротьби правоохоронних органів з цими проявами. Внаслідок криміналізації економіки практичні кроки по реформуванню економіки нерідко гальмуються на стадії їх реалізації і дають негативні наслідки, приносячи надприбутки злочинним дільцям від економіки.

При узагальненні вищезазначеного робимо висновок, що загрози економічній безпеці є внутрішніми і зовнішніми чинниками економічного чи політичного походження, які здатні викликати дестабілізацію національної чи міжнародної економічних систем.

Проаналізувавши та вивчивши поняття загроз економічній безпеці, зазначимо, що під національною економічною безпекою необхідно розуміти стійкість національної економічної безпеки та здатність її до розвитку за умов дії чинників, викликаних зовнішніми та внутрішніми факторами економічного чи політичного походження.

Зазначені дефініції доводять, що визначення національних економічних інтересів, має першочергове значення при створенні системи економічної безпеки. Не важко зрозуміти, що національні економічні інтереси були і залишаються сьогодні

головною рушійною силою як внутрішньої, так і зовнішньої політики. Змінюються, перевтілюються в цивілізованіші форми і методи їх захисту і втілення в життя. Тому дії влади, її стратегічне рішення, різного роду програми мають оцінюватися не на основі емоцій і суб'єктивних вподобань, а суворо вивірятися з погляду їх відповідності національним економічним інтересам.

БОРОТЬБА ЗІ ЗЛОЧИНАМИ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Курсант 3-го курсу **Кобзей В.В.**

Науковий керівник: викладач кафедри спеціальної техніки та оперативно-розшукового документування, кандидат юридичних наук **Марков М. М.**

Торгівля жінками та дітьми набула на початку ХХ століття таких розмірів і розповсюдження, що міжнародна громадськість повинна була звернути особливу увагу на створення спеціальної міжнародно-правової бази для регулювання таких суспільних відносин, щоб упорядкувати організацію боротьби з цим злом, спрямованим проти людства.

У 1899 році в Лондоні відбувся Міжнародний конгрес з питань боротьби з торгівлею жінками, пов'язаною з проституцією. Конгрес звернувся до всіх держав із закликом укласти багатосторонні угоди, створити відповідні національні комітети для розв'язання цієї проблеми. У 1902 р. за ініціативою уряду Франції було скликано міжнародну конференцію, в роботі якої взяли участь 16 держав. Вона вперше виробила низку конкретних заходів щодо боротьби з торгівлею жінками. Згідно з домовленістю, кожна держава повинна була створити центральний орган для збору і систематизації усіх по-відомлень про факти схиляння жінок і дівчат на шлях розпусти. У документах конференції було наголошено, що країни мають вжити заходів по виявленню осіб, які займаються торгівлею жінками.